

ULUSLARARASI TİCARET ve TAHKİM HUKUKU (HKS442)

AÜHF Lisans Programı 2017-2018 Eğitim ve Öğretim Yılı
(II. Dönem/Bahar, Seçimlik)

13. Hafta

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

UYARI: Bu notlar, AÜHF Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku dersini seçen öğrencilere çalışmalarında yardımcı olması için hazırlanmıştır. İzinsiz çoğaltılamaz ve ticarî amaçlarla kullanılamaz. Öğrencilerin derste başarılı olmaları için notlar tek başına yetersiz olup; derslere düzenli devam etmeleri kesinlikle önerilir.

Doç. Dr. Rifat ERTEN

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

➤ TANIM

“Geçici hukukî koruma, uyuşmazlığın kesin hükümlerle sonuçlanmasına kadar geçen süre içinde doğabilecek tehlikelerden, kötü niyetli davranışlardan davacıyı, davalıyı ve dava konusunu korumak amacıyla mahkemelerce ya da... hakemlerce karar verilen hukukî korumadır” [PEKCANITEZ, “Milletlerarası Tahkimde Geçici Koruma Önlemleri”, Milletlerarası Tahkim Semineri (10 Mart 2003), Ankara: ICC Türkiye Milli Komitesi 2003, s. 115].

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

➤ TÜRK HUKUKU: DÜZENLEMELER

- MTK m. 1/III, m. 6, m. 10/II, m. 12/B
- HMK m. 414, m. 426(2), m. 432

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

➤ SORUNLAR

- Hakem kurulunun oluşumuna kadar geçicici hukukî koruma önlemlerine ilişkin ihtiyacın karşılanması meselesi
- Hakem kurulunun, geçici hukukî koruma kararı verip veremeyeceği meselesi
- Hakem kurulunun, hangi tür geçici hukukî koruma kararlarını verebileceği ve bunun şartları meselesi
- Hakem kurulunun verdiği kararın icrası/tenfizi meselesi
- Geçici hukukî koruma kararına ilişkin usulde mahkemelerin rolü meselesi

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

- HAKEM KURULUNUN OLUŞMASINDAN ÖNCE
 - Ad hoc kurallar
 - Ulusal hukuklar
 - Mahkemeler
 - Türk hukuku
 - Tahkim merkezlerinin kuralları
 - Tahkim merkezinin başkanı veya bir organı
 - Ön hakemlik (*pre-arbitral referee procedure*)

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

- GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA ÖNLEMLERİNİN TÜRLERİ
 - Delillerin toplanması, tespiti ve korunması
 - Uyuşmazlık tarafları arasındaki ilişkinin düzenlenmesi
 - Uyuşmazlık konusunun ve malvarlığı değerlerinin korunması
- HAKEM KURULUNUN YETKİSİ
 - Doktrinde ileri sürülen görüşler.
 - Ulusal hukukların yaklaşımı
 - Münhasıran hakem kurulunu yetkili sayan düzenlemeler
 - Hakem kurulu ve mahkemeyi birlikte yetkili sayan düzenlemeler
 - Yetkiyi hakem kurulu ve mahkeme arasında paylaştıran düzenlemeler

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

- HAKEM KURULUNUN GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA KARARI VEREBİLMESİNİN ŞARTLARI: GENEL OLARAK
 - Geçici hukukî korumanın talep edilmesi
 - Hakem kurulunun ilk görüşüşe göre yetkili olması
 - Talep sahibinin ilk görüşüşe göre haklı olması
 - Telifisi imkansız veya ciddî zararın doğacak olması
 - Geçici hukukî korumaya acilen ihtiyaç bulunması
 - Geçici hukukî koruma kararının uyuşmazlığı esastan çözen bir karar olmaması
 - Geçici hukukî koruma kararının taraflara yönelik olması
 - Ölçülülük

Geçici Hukukî Koruma Önlemleri

➤ HAKEM KURULUNUN VERDİĞİ GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA KARARLARININ İCRASI

- Hakem kurulu tarafından verilen geçici hukukî koruma kararlarına icraî etki tanınması
- Hakem kurulu tarafından verilen geçici hukukî koruma kararlarının gereğinin mahkemeler vasıtasıyla icra edilmesi
 - Tenfiz/Exequatur Modeli
 - Yardım Modeli
 - Karma Model
- Tahkim yeri yabancı ülkede olan tahkim yargılamalarında hakem kurulu tarafından verilen geçici hukukî koruma kararlarının icrası/tenfizi meselesi